

Sygn. akt: III AUa 1030/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak (spr.)

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

SSO del. Beata Michalska

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2014 r. w Łodzi

sprawy **M. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o wysokość świadczenia,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 8 maja 2013 r., sygn. akt: V U 364/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1030/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił odwołanie M. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 7 lutego 2013 r. przyznającej ubezpieczonej emeryturę z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wydając zaskarżony wyrok sąd pierwszej instancji za podstawę orzeczenia przyjął następujące ustalenia faktyczne:

M. R., urodzona (...), podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresach: od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1988 r., od 1 stycznia 2003 r. do 31 marca 2003 r. i od 30 lipca 2003 r. do 30 września 2005 r. Co do pierwszego z wymienionych okresów wnioskodawczyni zwolniona była z opłacania składek w okresie od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1982 r. i opłaciła składki dopiero od 1 lipca 1982 r. (do 31 grudnia 1988 r.). W sumie okres opłacania przez wnioskodawczynię składek na ubezpieczenie społeczne rolników wyniósł 8 lat, 11 miesięcy i 2 dni. Decyzją z dnia 7 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał M. R. emeryturę poczynając od dnia 1 grudnia 2012 r. Do świadczenia przyznał również zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników przez okres 8 lat, 11 miesięcy i 2 dni w kwocie 71,93 zł.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie wnioskodawczynie, która przy obliczaniu zwiększenia domagała się uwzględnienia również okresu od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1982 r., nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd I instancji, powołując się na treść przepisów art. 26a ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 21a i art. 25 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako bezzasadne ocenił stanowisko odwołującej się kwestionującej pominięcie okresu zwolnienia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze. Sąd Okręgowy zaznaczył, że stanowisko ubezpieczonej nie ma oparcia w obowiązujących przepisach, a ponadto sprzeczne jest z wolą ustawodawcy, który wiąże wysokość świadczenia emerytalnego z wysokością odprowadzonych składek na ubezpieczenie społeczne.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła apelacją ubezpieczona zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego (art. 368 k.p.c.) polegające na nieuwzględnieniu praw nabytych za 14 lat okresów rolnych uznanych przez organ rentowy w 2007 roku;
- celowe niewskazanie w wyroku faktu pobierania dodatku za 14 lat okresów rolnych uznanych już przez organ rentowy, a następnie bez podania podstawy prawnej nieuwzględnionych w decyzji z dnia 7 lutego 2013 r. w celu wydania niekorzystnego wyroku.

Powołując się na powyższe apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie praw nabytych do zwiększenia emerytury za 14 lat okresów rolnych, które zostały uznane już przez organ rentowy decyzją z dnia 13 czerwca 2007 r. W uzasadnieniu apelacji skarżąca wskazała, że wcześniejszą emeryturę pobierała od 1 marca 2006 r. Decyzją z dnia 13 czerwca 2007 r. organ rentowy, w oparciu o przedłożone zaświadczenie z KRUS PT w K. z dnia 25 kwietnia 2007 r., potwierdził nabycie przez nią praw do zwiększenia emerytury za 14 lat okresów rolnych począwszy od 1 lipca 1977 r. Uprawnienia do zwiększenia emerytury za okres rolny od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1982 r. została pozbawiona decyzją ZUS z dnia 12 lutego 2013 r. bez podania podstawy prawnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej jest niezasadna, albowiem Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych.

W rozpoznawanej sprawie nie było przedmiotem sporu, że wnioskodawczynie (urodzona (...)), od dnia 1 marca 2006 r. miała przyznane prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 46 ust. 1 w związku z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, której wysokość ustalono zgodnie z zasadami określonymi w art. 53 ust. 1 ustawy. Ustalając wysokość świadczenia od kwietnia 2007 r., w oparciu o zaświadczenia wystawione przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, organ rentowy dokonał jego zwiększenia z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie rolne z uwzględnieniem całego udowodnionego okresu pracy w gospodarstwie rolnym poczynając od dnia 1 lipca 1977 r. W dniu 27 grudnia 2012 r. ubezpieczona złożyła w Oddziale ZUS wniosek o emeryturę przysługującą po ukończeniu 60 roku życia. Decyzją z dnia 7 lutego 2013 r. ZUS przyznał M. R. emeryturę na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obliczając jej wysokość zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy. Ustalając wysokość świadczenia organ rentowy przyjął, że ubezpieczonej przysługuje do emerytury tzw. zwiększenie rolne z tytułu opłacania składek za okres od 1 lipca 1982 r., a zatem z wyłączeniem okresu podlegania ubezpieczeniu rolniczemu bez opłacania składek na to ubezpieczenie od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1982 r.

Odnosząc się do wywiedzonego w apelacji zarzutu naruszenia prawa materialnego stwierdzić należy, że zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżąca argumentowała, że zwiększenie rolne powinno zostać obliczone tak samo, jak miało to miejsce w przypadku przyznanej jej uprzednio tzw. wcześniejszej emerytury, czyli za cały okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z uwzględnieniem okresu kiedy ustawowo zwolniona była od uiszczania składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Argumentacji ubezpieczonej Sąd Apelacyjny nie podzielił albowiem zdecydowanie należy odróżnić sposób naliczenia emerytury z art. 53 i art. 56 (normującego strukturę okresów

ubezpieczenia rolniczego przyjmowanego do wyliczenia zwiększenia emerytury), który generalnie przewidziany jest dla ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., od sposobu obliczenia emerytury w oparciu o art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewidzianego dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r. Emerytura M. R. - jako osoby urodzonej po 31 grudnia 1948 r. - została ustalona w oparciu o przepisy art. 25 i następane. Podstawę obliczenia emerytury stanowi wobec tego kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury (art. 25). Tak obliczona podstawa jest dzielona przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego (art. 26). Czynnikiem wpływającym na poziom świadczenia emerytalnego jest zatem kwota opłaconych (waloryzowanych) składek z całego okresu ubezpieczenia, która zależy od wysokości osiągniętych zarobków z czasu aktywności zawodowej. Zgodnie zaś z art. 26a ust. 1 wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega dodatkowo zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jednoznaczne brzmienie przywołanego przepisu art. 26a nie budzi żadnych wątpliwości co do tego, że emerytura ulega podwyższeniu wyłącznie za okresy opłacania składek.

Oznacza to, że okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, w których rolnik zwolniony był od obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników na podstawie art. 40 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin, nie powodują zwiększenia emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zaakcentowania wymaga, że stanowisko Sądu Apelacyjnego pozostaje w zgodzie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 października 2012 r. sygn. III UZP 4/12 (opubl. OSNP 2013/5-6/58). W uchwale tej Sąd Najwyższy uznając odmienną zasad liczenia stażu ubezpieczeniowego do nabycia prawa do emerytury w systemie powszechnym i zasad liczenia okresów ubezpieczenia rolniczego do objętego sporem zwiększenia świadczenia przyjął, że nie ma podstaw do traktowania okresów zwolnienia z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników jako okresów składkowych i w konsekwencji do uwzględniania ich przy wyliczeniu kwoty zwiększenia. Do takiej konkluzji skłania zarówno wykładnia językowa jak i systemowa art. 56 ust. 3 i 4 oraz art. 26a ustawy emerytalnej. Za rozwiązaniem takim przemawia też wykładnia funkcjonalna tych przepisów. Celem przedmiotowego zwiększenia jest bowiem zrekomensowanie osobie uprawnionej do emerytury w systemie powszechnym rzeczywistych ciężarów, jakie ponosiła w przeszłości, podlegając podwójnemu ubezpieczeniu i opłacając z tego tytułu należne składki.

Konkludując stwierdzić należy, że decyzja organu rentowego uwzględniająca do obliczenia wysokości emerytury jedynie okresy, za które zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne rolników, jest jak najbardziej prawidłowa.

W tym stanie rzeczy, podzielając w pełni stanowisko Sądu Okręgowego i nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.